

in 0,6 klg. jantarove kisline. Vsega skupaj je torej 99 klg., eden pa so pospravile one glivice.

Toplota, če je preveč, tudi brani vrenje 55° R. je je že preveč, pa tudi če je pre malo, če je ni 2° R., ne vreje več. Pri 2° R. bi voda že zmrzovala. Razven sladkorja je v moštu še beljakovine, vode in več drugih reči, ki se izpremenijo v vrenji mošta in dajo vinu raznovrstne lastnosti: barvo, okus, duh itd.

Za to, da pride mošt do vrenja, je po takem treba kvasnih glivic in le teh pride dovolj v mošt iz zraka, kedar teče v sod; potlej pa ravno ni treba, da pride zrak do mošta, treba pa je, da je v kleti dovolj toplote.

Debeli krompir.

Letos ni leto za krompir in se torej skorej ni bati, da ima gospodinja preveč debelega. V časih pa je vendar le kako zrno predebelo, da se ne izkuha po polnem tje do srede. Gospodinja pa si pomaga v tem lahko, ako noče krompirja razrezati, ampak celega izkuhati, naj zabode s kako dolgo igljo va-nj, preden ga dene v vodo, en ali dvekrat in zrno se ji izkuha na to prav dobro.

Sejmovi. Dne 13. oktobra v Kapli. Dne 15. oktobra v Apačah, v Ločah, v Račah, pri sv. Križi na Slatini, pri sv. Lenartu v Mislinji in na Planini. Dne 16. oktobra v Spielfeldu in v Podsredi. Dne 17. oktobra pri sv. Emi pri Podčetrtku. Dne 18. oktobra pri sv. Treh Kraljih v slov. gor., v Mozirji, v Trbovljah in v Vojniku. Dne 19. oktobra v Podsredi.

Dopisi.

S Holma. (Slovesni sklep šolskega leta. — Cesarjeva 40-letnica.) [Konec.] Učenci so se podali pod vodstvom g. učitelja v sobo II. razreda, kjer so jih že čakale razne okrepčave. Ko so otroci tukaj neprijetne goste, glad in žejo pregnali, stopi prečastiti g. Fr. Geč, katehet tukajšnje šole na oder, ter se najprej v milem govoru v imenu vseh navzočih poslovi od našega velezaslužnega g. učitelja, kateri se začetkoma prihodnjega šolskega leta zopet na svoje mesto v Središče poda, kajti bil je pri nas od meseca maja do konca samo „na posodo“, potem pa se obrne do otrok, ter jim opomni, da izrečejo vsak posebej svojo zahvalo ločujočemu se g. učitelju. Ko otroci to storé s solzami v očeh, katere so pač glasno pričale, kako priljubljen je omenjeni g. učitelj pri otrocih bil, podajo se vsak na svoj dom. Ostali se pa zberejo sedaj k skupnemu obedu, katerega se je vdeležilo učiteljstvo, vsi udje krajnega šolskega sveta in tudi več gostov iz Središča, ter se zabavajo pri žlahtnem vinci pozno v noč. Predno se razidejo, poda predstojnik frankovske in lovrške

občine v imenu vseh pod Holm spadajočih občin in okrajnega šolskega sveta našemu zaslužnemu g. učitelju na originalno okinčanem listu pisano prisrčno zahvalo za njegov trud in uspešno delovanje. To je pač jasen dokaz, da je imenovani gospod izvrsten in v občé priljubljen učitelj na našem Holmu bil. Želimo mu iz srca pri njegovem delovanji v Središči najboljši vseh.

Iz Cirkovec. (Požarna bramba.) Naša požarna bramba šteje čez 50 udov. Odborniki so izvoljeni ti-le: Josip Lah, stotnik; Matej Pleteršek, njegov namestnik; Božidar Herič, tajnik; Štefan Kajzar, blagajničar; Martin Medved, orodničar; Simon Zajc, vodnik lestvičarjev; Tone Goljat, namestnik; Miha Lah, vodnik gasilcev; Božidar Goričan, namestnik; Tone Žvokelj, vodnik brizgalnice in Jurij Lah, namestnik. Vsi so bili enoglasno voljeni, ali volitve obč. predstojnik noče potrditi, češ, da se ni postavno vršila. S tem uzrokom pa pač ne bode društva razdrli. Ako želi novo volitev, naj pa bo! Narodno društvo le trdno stoj, kakor da si na skali. Ne daj se podreti hudim viharjem. Vse za vero in domovino!

Od Žital. (Poštni posel Rihtar †.) Slavni spomenik staviti veliki gospodi, učeni, bogati ali kaj tacega je umevna reč, pa tudi prostak se ne sme prezirati, če si isto zasluži. Taka je z ravno zamrlim poštnim poslom, skoro 50letnim Janez Rihtar-jem. Bil je poštena duša, „pravi izraelec“, veren kristjan, kojega si težko pogrešal po nedeljah in praznikih pri božji službi; veselje mu je bilo nedeljsko božjo besedo poslušati in o njej govoriti. Ako ravno mu je bila pičila plača pa boren kruhek prire-zan videl si ga vendar zmiraj zadovoljnega, veselega lica, delavnega, zmiraj naglih pet stopavati po svojih poštnih opravkih, prava korenina Žitalskega prebivalstva. Žal, da mu se je oko nekaj pred časom zatisnilo za tukaj; pravičnega Gospodovega hlapca je mila zemlja v torek dne 2. oktobra sprejela, a znanci, ki so mu skoro vsi dobri bili, po njem žalujejo. Sicer pa nam je v dobrem spominu in zemljica mu naj bo lahka, sodnik pa dober, kojega je na zemlji ljubil.

Iz Vitanja. (Novi zvonovi.) Roženvenška nedelja ostala bo Vitanjčanom vedno v najlepšem spominu. Med tednom dobili smo 4 nove zvonove, katere je Ljubljanski zvonar Samassa nam za cerkev M. B. na hribci prav lepo vlil. Največji tehta 28 starih stotov, drugi 13, tretji 8, četrti pa blizo štiri cente. Rožnovensko soboto zvečer pripeljajo se (v dežu) od Konjiške strani Njih prevzvišenost, naš premil. knezoškof, da nam bi drugi den naše nove zvonove blagoslovili. Ob 8ih zjutraj služili so v cerkvi Matere Božje sv. mešo, potem so pa, obdani od 11 čč. mešnikov, 8 botrov in mnogo

vernega ljudstva nam nove zvonove krstili. Največjemu dali so ime: D. Marije in sv. Jožefa; drugega posvetili so na čast najsvetejšima Sreema Jezusa in Marije — tretjega na ime naših farnih priprošnjikov sv. ap. Petra in Pavla (cerkev M. Božje je le podružnica, a od velike noči do vseh svetnikov opravlja se vsa Božja služba v njej, ker je veliko prostornejša od farne cerkve) — mali zvon nosi pa ime slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Njih ekscoelencija premil. knezoškof so nam tudi pridigovali o svetem roženvenci in novih zvonih. Med tem začeli so nove zvonove v zvonik vleči. Do enih popoldne bili so sicer že vsi štirje zvonovi v zvoniku, vendar ob polu štirih, ko so se prevzvišeni in premil. g. knezoškof od nas odpeljali, jim še nismo mogli ž njimi za slovo zvoniti. Bog daj, da bi še večkrat nas prišli obiskat. Da smo pa nove zvonove, katerih smo bili potrebni, kakor berač žljice, tako hitro dobili, gre za Bogom prva zahvala našemu za vse dobro vnetemu preč. g. župniku, Jož. Žičkarju, potem njihovemu č. g. pomočniku, našemu ljubljenu g. kaplanu J. Šelihu in tudi našima vrlima cerkvenima ključarjema Koprivniku ali Polenšaku pa očetu Hrusteljnu. Bog jim povrni ves njih trud z nebeškimi dobrotami! Res, kje je fara, ki bi vživala več duhovnega veselja, kakor naša? O Šentpetrovem imeli smo v ravno tej cerkvi Matere Božje 10 dni prelep sv. misijon in sedaj prišli so sami prevzv. in premil. knezoškof nam nove zvonove posvetit. Da bi se tolikih milosti le vsaki čas vredne skazovali. Vsaj svojih, od mil. škofa nam poslanih čč. dušnih pastirjev hočemo se vselej krepko držati.

Iz Slatine. (Slov. šola.) Kmetje iz Slatinske in Tekačevske občine podpisujejo radi prošnjo za slovenske šole, ako se jim le na tenko in jasno razloži ter se da prošnja prebrati. Ako se reče kateremu: Oče, ali bote podpisali prošnjo za slovensko šolo? te pogleda po strani. Drugo je, če se mu pové, da s to prošnjo namerjamo od višjih dobiti dovoljenje, da se ne bo otrokom že v prvem in drugem razredu po nemško razlagalo, ampak še le v tretjem in širtem razredu, kadar že bojo znali po slovensko brati, pisati, računati, krščanskega nauka itd. Zato pa je treba, da se da taka prošnja v roke le človeku, ki vé, zakaj hodi v njej ter zna ljudem stvar lepo razjasniti.

Znad Boča. (Nekaj novic.) Na malo Križevo, dne 14. septembra, ste zgoreli v spodnji Rjavici dve hiši. Pravijo, da je deklet zvečer za lučjo pure iskalo, pri tem je pa menda iskra odletela in se je po noči slama po časi žarila. Eno hišo so pa še na pol rešili. Na kvarterno sredo potem bi se bila lahko zopet druga velika nesreča prigodila. Malemu Jošku, ki vozi na Slatino steklenice, so se pri Bandiči

konji splašili, strašno so bezgali čez Tržišče, dokler jih ni nek pogumen fant pri Takelcah zadržal. Visoki voz se je semtertje premetaval in vsa cesta je bila polna pobitih steklenic; ena je treščila konji na nogo, da se mu je kri curkoma vlila. — Vse eno pa se bližamo veseli letošnji zimi. Ljubi Bog nas je obvaroval letos toče. Dne 28. julija smo se že seveda tresli, ko so se črni oblaki prek Boča vlekli in smo slišali hrumenje. Vina bo torej še precej, ali ker je strupena rosa listje pokončala, bo kislo. To je za nas seveda hudo, ker se še lansko ni prodalo. Druga letina je pa v obče dobra, ker je bilo vreme posebno za krmo ugodno. V okrajih na meji Šentpeterske fare bolehajo otroci močno.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. O prihodu nemškega cesarja Viljema II., bilo je nebo polno velicnih svetinj in križcev ter nosi poslej marsikateri gospod tako na prsih — iz radodarne roke nemškega cesarja. Samo grof Taaffe je nima, nemški in madjarski listi so vsled tega kar iz sebe ter menijo, da grof sedaj pojde. Čudno je to gotovo, kajti ogerski predsednik ministerstva, Koloman Tisza je dobil jako visoko odlikovanje, čemu ne torej avstrijski? — Dež. zbori so že skorej vsi s svojim delom pri konci, posebno zanimivih reči pa ni bilo letos v nobenem. Štaj. dež. zbor je imel 24 sej in je blizu prvi izvršil svoje delo. Deželne priklade bode 35 % t. j. 35 kr. h goldinarju drž. davka in po vrhu še bode priklada na dac. Ni torej malo, kar požre dež. kasa denarja. — V Koroškem dež. zboru je poslanec dr. Abuja predložil, naj prevzame dežela zanemarjene otroke, katerih je 564 v deželi, v svojo skrb. Ne vemo, kaj poreče k temu predlogu dež. zbor, toda mi pravimo: Skrb za otroke bode že dobra ali tudi za njih stariše naj se pripravi kje kaj! — Za uravnanje Zile dovoli isti dež. zbor 128.000 fl. za leto 1889. — V Ljubljani se odpre v četrtek, dne 18. oktobra, dež. razstava za domače sadje in kranjsko vino. Razstavljalcev se je nad 200 naznanilo. — V Kočevji postavi se novo sirotišče, v Ljubljani pa bolnišnica, zadnjo stavi dežela. — Na Primorji noče biti konec očitnim plesom. Njih škodo uvideva ljudstvo, toda brezvestni krčmarji še vedno vabijo lehkonožno mladino na plesišča. V tem bode pač treba, da seže gosposka po tacih krčmarjih! — V Pevmi je odprla družba sv. Cirila in Metoda otroški vrt za slov. otroke in že prvi den se jih je 30 vpisalo. „Pro-patria“, ki je na Primorji to, kar je pri nas „šulverein“, piha vsled tega kar jeze ter grozi starišem, da pride policija po njih otroke ter jim jih odpelje v ital. „otroški vrt“. To je nespodobna sila. —